

Zapalenie gruczołu mlekowego jest bolączką wysoko wydajnych stad, powodującą znaczne straty związane z pogorszeniem jakości surowca mlekowego i kosztem leczenia. Najczęściej do powstawania mastitis przyczyniają się infekcje na tle bakteryjnym. Jak wygląda zapobieganie mastitis od zewnątrz?

Drobnoustroje środowiskowe mnożą się w ściółce, na powierzchni zwierząt, przedostają się do organizmu za pośrednictwem odchodów (np. *Escherichia coli*), znajdują się na sprzęcie do dojenia, na skórze obsługi...są dosłownie wszędzie.

Drobnoustroje powodujące mastitis

Bakterie środowiskowe w znacznym stopniu są odpowiedzialne za powstawanie podklinicznych postaci mastitis, a gdy przedostaną się do mleka, będą powodować jego psucie. Obok tej grupy drobnoustrojów rozwój mastitis może być związany z działaniem takich szczepów bakterii chorobotwórczych, jak gronkowiec złocisty (*Staphylococcus aureus*) czy paciorkowiec bezmleczności (*Streptococcus agalactiae*).

Jak drobnoustroje przedostają się do gruczołu mlekowego?

Musimy pamiętać, że przez ok. 30 minut po zakończonym doju kanał strzykowy wciąż pozostaje otwarty. Zaniedbanie dezynfekcji strzyków – przy użyciu skutecznego i bezpiecznego środka – jest jednoznaczne z mnożeniem się bakterii w ich wnętrzu. Nieodkażony i otwarty kanał strzykowy to zaproszenie dla bakterii środowiskowych i innych zakaźnych drobnoustrojów. Również stres zwiększa ryzyko powstawania infekcji w związku ze związanym z nim zmniejszeniem odporności zwierząt. Może on mieć miejsce w każdej sytuacji – przy przepędzaniu cielnych jałówek, zmianie systemu chowu lub niedelikatnym obchodzeniu się obsługi ze zwierzętami.

Kanał strzykowy jest otwarty przez ok. 30 minut po zakończonym doju. Fot. Josera

Jak zapobiegać mastitis?

Drobnoustrojów środowiskowych nie da się całkowicie usunąć z otoczenia zwierząt, ale można zmniejszyć pole ich działania poprzez odpowiednią higienę obory, sprzętu udojowego, krów oraz samej obsługi. Ograniczenie działania mikroorganizmów bytujących na strzykach przeprowadza się poprzez wspomnianą dezynfekcję przedudojową i poudojową strzyków. Zapobiega to przedostawaniu się bakterii do kanału strzykowego. **To zabiegi, których nie można pominąć, gdyż w znacznym stopniu zapobiegają one rozwijaniu się nowych zapaleń wymienia.** Przed i po zakończonym doju strzyki MUSZĄ być poddawane dezynfekcji! Eliminuje to drobnoustroje znajdujące się na strzykach.

Nieodkazoni i otwarty kanał strzykowy to zaproszenie dla bakterii środowiskowych i innych zakaźnych drobnoustrojów.

Nie można także zapominać o odpowiedniej higienie osób mających kontakt z wymieniem. Obsługa zwierząt nie tylko musi przeprowadzać dezynfekcję strzyków, ale też myć ręce oraz zakładać rękawiczki podczas doju. Przez zaniedbanie takiego podstawowego nawyku naraża się zwierzęta na kolonizację mikrobiologiczną i zapalenie gruczołu mlekowego.

Zapobieganie mastitis jest najważniejsze

Radzi się ponadto, aby w czasie gdy kanał strzykowy jest jeszcze otwarty, zachęcić krowę do pozostania w pozycji stojącej, np. podczas pobierania paszy. Jeśli bowiem nie położy się od razu, wymię nie będzie miało kontaktu ze ściółką, w której mnożą się drobnoustroje środowiskowe. Dodatkowo musimy pamiętać, że stanowiska

Dezynfekcję przedudojową i poudojową strzyków jest koniecznością. Fot. Fotolia

zwierząt muszą być suche, gdyż wilgoć i wyższa temperatura otoczenia sprzyjają rozwojowi mastitis – **najwięcej przypadków zapalenia gruczołu mlekowego powstałego z powodu działania bakterii środowiskowych odnotowuje się w gorące i wilgotne dni.**

Dobra rada!

Kliknij i zobacz

kartę edukacyjną! Stres zwiększa ryzyko powstawania infekcji – zadбай więc o komfort swoich krów; prowadź zasuszenie krów pod osłoną antybiotyków; w oborach wolnostanowiskowych zapobiegaj wzajemnemu obsysaniu się krów; stosuj deeping poudojowy – nie oszczędzaj na nim!

Zobacz też poprzednie artykuły z tego cyklu:

- [Profilaktyka mastitis. Część I: wprowadzenie do problemu](#)
- [Profilaktyka mastitis. Część II: od wewnątrz](#)